

Δίκτυο Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα: συνεργασία μεταξύ των ισπανικών φεμινιστικών βιβλιοθηκών

Ana M. Muñoz-Muñoz και Montse Argente-Jiménez

Τίτλος πρωτοτύπου:

Muñoz-Muñoz, Ana M. & Argente-Jiménez, Montse, "Red de Centros de Documentación y Bibliotecas de Mujeres: cooperación entre las bibliotecas feministas españolas," *El profesional de la información*, 2010, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος, τ. 19, αρ. 5, σελ. 504-509.

Περίληψη: Το Δίκτυο Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα, που δημιουργήθηκε επισήμως το 1955, ενώνει και συντονίζει 41 μονάδες πληροφόρησης του ισπανικού κράτους που ανήκουν σε διαφορετικούς φορείς, και των οποίων οι πόροι τεκμηρίωσης ειδικεύονται στις σπουδές φύλου, στον φεμινισμό και στις γυναίκες γενικότερα. Στόχος του είναι να προωθήσει την επαγγελματική στήριξη μεταξύ των μελών του προσωπικού του, τη συνεργασία μεταξύ των βιβλιοθηκών, τη λύση σε κοινά προβλήματα και τη δημιουργία εργαλείων εργασίας που θα διευκολύνουν το έργο των κέντρων. Παρατίθενται οι απαρχές του, η εξέλιξη και ανάπτυξή του, η δομή και η λειτουργία του και επιπλέον μια ανάλυση ΔΑΕΑ (SWOT) που δείχνει την εξωτερική κατάσταση του δικτύου και τα εσωτερικά χαρακτηριστικά του.

Λέξεις κλειδιά: Βιβλιοθήκες για τη Γυναίκα, Κέντρα τεκμηρίωσης για τη Γυναίκα, Εξειδικευμένες βιβλιοθήκες, Δίκτυα συνεργασίας, Τεκμηρίωση φεμινιστικών θεμάτων, Ανάλυση ΔΑΕΑ (SWOT), Δίκτυα βιβλιοθηκών, Υπηρεσίες συνεργασίας.

DOI: 10.3145/epi.2010.sep.09

Η **Ana M. Muñoz-Muñoz** είναι Τακτική Καθηγήτρια στη Σχολή Επικοινωνίας και Τεκμηρίωσης του Πανεπιστημίου της Γρανάδας, μέλος της ερευνητικής ομάδας EC3 και μέλος του Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Γυναικείων Σπουδών του ίδιου πανεπιστημίου. Οι κατευθυντήριες γραμμές της έρευνάς της επικεντρώνονται στην τεκμηρίωση από τη σκοπιά του φύλου, με προσφορά στην επιστημονική παραγωγή, στις πηγές πληροφόρησης και στους ηλεκτρονικούς πόρους από γυναίκες, υπέρ των γυναικών και σχετικά με τις γυναίκες.

Η **Montse Argente-Jiménez**, πτυχιούχος Τεκμηρίωσης και διπλωματούχος Βιβλιοθηκονομίας και Τεκμηρίωσης από το Πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης, είναι υπεύθυνη από το 1994 του Κέντρου Τεκμηρίωσης του Καταλανικού Ινστιτούτου για τις Γυναίκες (Centre de Documentació de l'Institut Català de les Dones), αυτόνομου οργανισμού της Αυτόνομης Κυβέρνησης της Καταλωνίας. Είναι συγγραφέας ποικίλων άρθρων σχετικά με τις βιβλιοθήκες για τη Γυναίκα και με την τεκμηρίωση σε θέματα φύλου και έχει συμμετάσχει ως εισηγήτρια και εκπαιδύτρια σε διεθνή σεμινάρια, συνέδρια και ημερίδες σχετικά με το εν λόγω θέμα.

1. Εισαγωγή

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ, των αρχείων και των κέντρων τεκμηρίωσης σχετικά με τις γυναίκες στην Ευρώπη συμπίπτει χρονικά με τις δράσεις των κινημάτων των

1

Muñoz-Muñoz, A.M. & Argente-Jiménez, M., "Δίκτυο Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα: συνεργασία μεταξύ των ισπανικών φεμινιστικών βιβλιοθηκών," *Συνεργασία*, αρ. 1 (Απρίλιος 2012)

<http://www.goethe.de/synergasia>

σουφραζέτων και των κινημάτων ευαισθητοποίησης αναφορικά με τα δικαιώματα των γυναικών στα τέλη του 19^{ου} αιώνα.

Αυτές οι ομάδες, γνωρίζοντας ότι οι ιστορικοί -αρσενικού γένους- θα αγνοούσαν τις γυναικείες δραστηριότητες, συνειδητοποιούν ότι είναι αναγκαίο να διατηρηθούν σε ένα δικό τους χώρο τα έγγραφα και τα αρχεία που οι ίδιες συγγράφουν. Με σκοπό τη διατήρηση αυτών των εγγράφων και πληροφοριών που θα χρησίμευαν ως πηγή για τη χάραξη της ιστορίας του κινήματος των γυναικών δημιουργούνται, συμπίπτοντας πια με το πρώτο κύμα φεμινισμού, διάφοροι προγενέστεροι τύποι των σημερινών μονάδων πληροφόρησης σχετικά με τις γυναίκες, που λειτουργούν ακόμη και σήμερα: η *The Women's Library* που ιδρύθηκε στο Λονδίνο το 1926, η *Bibliothèque Marguerite Durand* - Παρίσι, 1931- και το *International Information Centre for the Women's Movement*, γνωστό σήμερα ως *Aletta, Institute for Women's History* που δημιουργήθηκε στο Άμστερνταμ το 1935 (Anitua-Vallés et al., 2007)². Κάποια χρόνια πριν, το 1909, συνδεδεμένη με ένα από τα έργα του κοινωνικού φεμινισμού που προωθούσε την εκπαίδευση των γυναικών και την ένταξή τους στην αγορά εργασίας, γεννιόταν στη Βαρκελώνη η *Βιβλιοθήκη Francesca Bonnemaison*, η οποία έγινε η πρώτη βιβλιοθήκη στην Ισπανία και στην Ευρώπη που απευθυνόταν σε γυναίκες.

Όσον αφορά στις βιβλιοθήκες δεύτερης γενιάς για τη Γυναίκα, αυτές δεν αρχίζουν να ιδρύονται στην Ευρώπη έως τις δεκαετίες του '60 και του '70. Στο ισπανικό κράτος εμφανίζονται στα τέλη του '70 υπό την προστασία της νέας πολιτικής κατάστασης και ως καρπός των συμφερόντων ενώσεων και θεσμών, οι οποίοι ως αποδέκτες μιας προϋπάρχουσας κοινωνικής ζήτησης θα αρχίσουν να διαμορφώνουν τους πρώτους πόρους τεκμηρίωσης για τις γυναίκες στα πλαίσια οργανώσεων, όπως: οι ομάδες και οι ενώσεις του

² <http://www.londonmet.ac.uk/thewomenslibrary>

<http://www.paris.fr/portail/pratique/>

Portal.lut?page_id=7937&document_type_id=4&document_id=30863&portlet_id=18275&multileveldocument_sheet_id=6916

<http://www.iivn.nl/>

<http://w3.bcn.es/V51/Home/V51HomeLinkPI/0,3989,526640750,00.html>

φεμινιστικού κινήματος, τα κέντρα πανεπιστημιακής έρευνας και, αφού μπήκε η δεκαετία του '80, οι κυβερνητικοί οργανισμοί που προωθούν τις δημόσιες πολιτικές ισότητας μεταξύ γυναικών και αντρών.

2. Δίκτυο Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα

Μεταξύ των ισπανικών κέντρων τεκμηρίωσης και βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα δεν υπήρξε κανένα είδος δεσμού ούτε συντονισμού έως το 1993, όταν η φεμινίστρια τεκμηριώτρια και ακτιβίστρια **Maite Albiz** στα πλαίσια των *Κρατικών Φεμινιστικών Ημερίδων «Όλες μαζί όλα για όλα»*, που έλαβαν χώρα στη Μαδρίτη, οργανώνει ένα σεμινάριο σχετικά με τη διαχείριση των πόρων τεκμηρίωσης σχετικά με τις γυναίκες. Εκεί συναντώνται κάποιες από τις επαγγελματίες που εργάζονταν σε αυτά τα κέντρα και ένα από τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν ήταν η ανάγκη να μοιραστούν παρόμοιες εμπειρίες και προβλήματα, για να καθιερώσουν μια μακροχρόνια και σταθερή σχέση. Το επόμενο έτος το *Κέντρο Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθήκη για τη Γυναίκα του Ινστιτούτου Προώθησης και Κοινωνικών Μελετών (IPES)*, της Παμπλόνας, αποφασίζει να οργανώσει την *1^η Συνάντηση Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα (Argente-Jiménez, 2008)*, για να συνεχιστούν οι πρώτες δειλές επαφές που ξεκίνησαν στη Μαδρίτη, να γίνει γνωστή η κατάσταση του θέματος και να εδραιωθούν σχέσεις με άλλους επαγγελματίες της Ισπανίας των οποίων οι στόχοι και οι ανησυχίες θα ήταν παρόμοιες. Στη συνάντηση αυτή παρευρέθησαν μόνο οκτώ κέντρα με διαφορετικά χαρακτηριστικά και καθεστώς αλλά διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που περιείχαν σημαντικούς και ποιοτικούς πόρους τεκμηρίωσης, επρόκειτο για φορείς όχι πολύ γνωστούς στον τομέα τους, ακόμα και μεταξύ των επαγγελματιών χρηστών αυτών των πληροφοριών. Έγινε σαφές ότι έπρεπε να ενωθούν οι δυνάμεις τους, για να προωθηθεί η λειτουργία αυτών των μονάδων πληροφόρησης για τις γυναίκες και η συνάντηση στην Παμπλόνα έληξε με τη δέσμευση, εκ μέρους της *Βιβλιοθήκης για τη Γυναίκα* (που σήμερα έχει απορροφηθεί από το *Ινστιτούτο για τη Γυναίκα του Υπουργείου Ισότητας*) να οργανωθεί μια δεύτερη συνάντηση στη Μαδρίτη το 1995.

«Έως το 1993 δεν υπήρξε κανένα είδος δεσμού ούτε συντονισμού μεταξύ των ισπανικών κέντρων τεκμηρίωσης και βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα»

3

Muñoz-Muñoz, A.M. & Argente-Jiménez, M., "Δίκτυο Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα: συνεργασία μεταξύ των ισπανικών φεμινιστικών βιβλιοθηκών," *Συνεργασία*, αρ. 1 (Απρίλιος 2012)
<http://www.goethe.de/synergasia>

Σε αυτή τη συνάντηση, στην οποία συμμετείχαν δεκατέσσερα κέντρα (μεταξύ των οποίων αυτά που ανήκαν στους κύριους οργανισμούς ισότητας της Ισπανίας: *Ινστιτούτο για τη Γυναίκα, Ανδαλουσιανό Ινστιτούτο για τη Γυναίκα, το Καταλανικό Ινστιτούτο για τη Γυναίκα και το Ινστιτούτο της Χώρας των Βάσκων για τη Γυναίκα/Emakunde*) λαμβάνονται δύο βασικές αποφάσεις για το μέλλον αυτών των βιβλιοθηκών και των κέντρων τεκμηρίωσης.

- δημιουργία μητρώου ή ευρετηρίου με τις εξειδικευμένες στο εν λόγω θέμα μονάδες πληροφόρησης που θα τις κάνει πιο αναγνωρίσιμες (**De-Torres / Daza**, 1996) και
- ίδρυση δικτύου κέντρων που θα προωθήσει την επαγγελματική στήριξη μεταξύ των μελών του προσωπικού του, μια πιο ευρεία συνεργασία μεταξύ βιβλιοθηκών και την επίλυση των κοινών προβλημάτων.

Εικόνα 1. Λογότυπο του Δικτύου Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα.

3. Χαρακτηριστικά και εξέλιξη

Το Δίκτυο δεν εξαρτάται από κανένα συγκεκριμένο διοικητικό οργανισμό και ο σκοπός της ύπαρξής του είναι να επιτύχει καλύτερη αμοιβαία γνώση, στήριξη, γνωστοποίηση, αυτοκατάρτιση, συντονισμό, διεκδίκηση, διάδοση και βελτίωση της πρόσβασης στους πόρους πληροφόρησης και τεκμηρίωσης σχετικά με τη θεματική του φύλου, τον φεμινισμό και γενικά τις γυναίκες. Τα κέντρα που ενδιαφέρονται να γίνουν μέλη πρέπει να πληρούν κάποιες βασικές προϋποθέσεις, όπως το να είναι δημόσιας χρήσης, με συγκεκριμένο ωράριο εξυπηρέτησης χρηστών και να διαθέτουν συγκεκριμένους πόρους τεκμηρίωσης,

που να έχουν καταλογογραφηθεί και οργανωθεί με τυποποιημένες διαδικασίες, καθώς επίσης και τεχνικό προσωπικό και/ή με εμπειρία στη διαχείριση της τεκμηρίωσης.

Μετά από δεκαεπτά χρόνια συγκεντρώσεων, συναντήσεων, ημερίδων κ.λπ. βρισκόμαστε ενώπιον ενός *Δικτύου* που έχει εδραιωθεί απόλυτα και που προσπάθησε να δώσει μορφή σε μια δυναμική που βασίζεται στη συνεχή επικοινωνία, είτε με παρουσία είτε εικονικά, καθώς και στη διοργάνωση μιας ετήσιας συνάντησης όπου, εκτός από την ενίσχυση των γνώσεων και της προσωπικής και επαγγελματικής σχέσης, πραγματοποιείται ανταλλαγή απόψεων και προτάσεων, παρουσιάζονται τα νέα στοιχεία και οι καλές πρακτικές του κάθε κέντρου, συζητούνται βασικά θέματα που προκαλούν ανησυχία, συμφωνούνται με πλειοψηφική απόφαση οι βασικές γραμμές δράσης που θα ακολουθηθούν στη διάρκεια του έτους και καθορίζονται τα έργα που θα πραγματοποιηθούν από τις επιτροπές εργασίας του *Δικτύου*.

“Η πρώτη βιβλιοθήκη της Ισπανίας και της Ευρώπης που απευθυνόταν σε γυναίκες ήταν η Δημόσια Βιβλιοθήκη *Francesca Bonnemaison* (1909)”

4. Είδη κέντρων που απαρτίζουν το Δίκτυο

Ανάλογα με τη διοικητική τους εξάρτηση τα 41 κέντρα² ταξινομούνται σε τέσσερις ομάδες:

- αυτές που εξαρτώνται από κυβερνητικούς οργανισμούς που προωθούν δημόσιες πολιτικές για την ισότητα, από κρατικές και αυτόνομες διοικήσεις. Αντιπροσωπεύουν το 39% του συνόλου
- βιβλιοθήκες και κέντρα πληροφόρησης και πόρων της τοπικής αυτοδιοίκησης που συνδέονται με δημαρχεία και νομαρχίες. Αποτελούν το 32%
- βιβλιοθήκες ενώσεων που σχετίζονται με το φεμινιστικό κίνημα, οι οποίες με τη σειρά τους σχηματίζουν, εντός του *Δικτύου*, την Ένωση Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα “*María Moliner*” (Argente-Jiménez, 2009). Αυτή η ένωση δημιουργήθηκε στη διάρκεια της 5^{ης} Συνάντησης -στην Τέλδε, 1998- από τις βιβλιοθήκες και τα κέντρα τεκμηρίωσης που συνδέονταν με το φεμινιστικό κίνημα, με σκοπό να πετύχουν την οικονομική χρηματοδότηση του *Δικτύου* και την απόκτηση των αναγκαίων πόρων για την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων μέσω

5

Muñoz-Muñoz, A.M. & Argente-Jiménez, M., “Δίκτυο Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα: συνεργασία μεταξύ των ισπανικών φεμινιστικών βιβλιοθηκών,” *Συνεργασία*, αρ. 1 (Απρίλιος 2012)

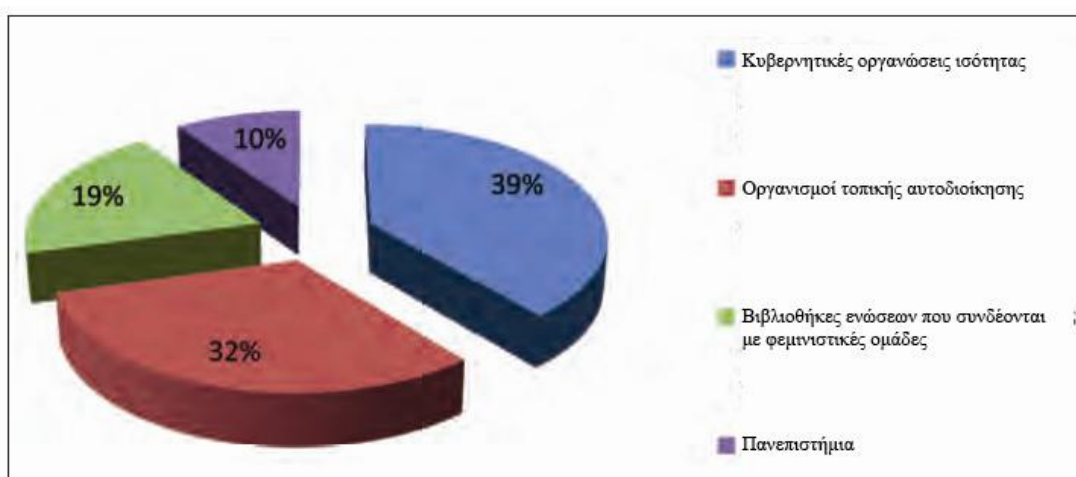
<http://www.goethe.de/synergasia>

της παρουσίασης έργων σχετικών με το φύλο (Fraile, 2000). Συνεισφέρουν με το 19% των κέντρων.

- υπηρεσίες τεκμηρίωσης των κέντρων πανεπιστημιακών ερευνών. Με μόνο 4 κέντρα αντιπροσωπεύουν το 10%.

“Το Δίκτυο των Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα δημιουργήθηκε στην Ισπανία το 1995, για να διαδώσει το έργο των μελών του”

Όσον αφορά στη γεωγραφική προέλευση, αντιπροσωπεύονται όλες οι αυτόνομες περιφέρειες της Ισπανίας και έχουν κάποιο κέντρο που αποτελεί μέλος του Δικτύου. Οι αυτόνομες περιφέρειες με μεγαλύτερη συμμετοχή είναι η Καταλωνία με 8 κέντρα, ακολουθούν η Ανδαλουσία και η Μαδρίτη με 6 κέντρα η καθεμία, η Αστουρία και η Αυτόνομη Περιφέρεια της Βαλένθιας με 3, Καστίλλη και Λεόν, Χώρα των Βάσκων και Ναβάρρα με 2 και οι υπόλοιπες εννέα αυτόνομες περιφέρειες με ένα μόνο κέντρο η καθεμία. Πρέπει να τονίσουμε ότι απουσιάζουν κέντρα ή υπηρεσίες τεκμηρίωσης των κυβερνητικών οργανισμών που προωθούν τις δημόσιες πολιτικές ισότητας των αυτόνομων περιφερειών της Αραγωνίας, των Καναρίων Νήσων ή της Γαλικίας που, παρόλο που στην ιστοσελίδα τους διαφημίζουν ενδιαφέροντα κέντρα τεκμηρίωσης, μέχρι στιγμής δεν έχουν δείξει ενδιαφέρον για να ενσωματωθούν στο Δίκτυο, εκτός από το Κέντρο Τεκμηρίωσης του Ινστιτούτου για τη Γυναίκα της Αραγωνίας που τώρα αρχίζει τη διαδικασία ένταξης.

Εικόνα 2. Εξάρτηση των μονάδων πληροφόρησης που απαρτίζουν το Δίκτυο

6 Muñoz-Muñoz, A.M. & Argente-Jiménez, M., “Δίκτυο Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα: συνεργασία μεταξύ των ισπανικών φεμινιστικών βιβλιοθηκών,” *Συνεργασία*, αρ. 1 (Απρίλιος 2012)
<http://www.goethe.de/synergasia>

5. Γενικοί στόχοι

- Προώθηση της επαγγελματικής συνεργασίας μεταξύ των κέντρων του
- συντονισμός της προσπάθειας και του έργου που πραγματοποιούν τα κέντρα του Δικτύου με σκοπό να ενώσουν τις δράσεις τους για καλύτερη επίτευξη των στόχων τους
- ενοποίηση κριτηρίων στη διαχείριση της τεκμηρίωσης, για να διευκολυνθεί η ανταλλαγή πληροφοριών
- δημιουργία εργαλείων εργασίας, προϊόντων τεκμηρίωσης κ.λπ. που θα διευκολύνουν το έργο των κέντρων του Δικτύου
- προώθηση της διαφήμισης του Δικτύου, των κέντρων τεκμηρίωσης και των βιβλιοθηκών που το απαρτίζουν καθώς και των πόρων τους
- βοήθεια στη συνεχή κατάρτιση του προσωπικού που εξειδικεύεται στη βιβλιοθηκονομία και στην τεκμηρίωση, από τη σκοπιά του φύλου, ως προς τη χρήση των τεχνολογιών και τη διαχείριση των κέντρων τεκμηρίωσης και βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα
- διευκόλυνση της χρήσης και ανάπτυξης των ΤΠΕ ως προς τη διαχείριση και την πρόσβαση στις πληροφορίες
- προώθηση σε διεθνές επίπεδο της ανταλλαγής και της επικοινωνίας με άλλα παρόμοια δίκτυα.

Συναντήσεις		Οργάνωση	Βασικά θέματα που συζητήθηκαν
Αριθ.	Τόπος και ημερομηνία		
1	Παμπλόνα, 30 Σεπτ.-2 Οκ. 1994	<i>Κέντρο Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθήκη για τη Γυναίκα του IPES (Ινστιτούτο Προώθησης και Κοινωνικών Μελετών)</i>	Παρουσίαση των κοινών προβλημάτων και πρώτες προσπάθειες για συνεργασία.
2	Μαδρίτη, 6-8 Οκτ. 1995	<i>Βιβλιοθήκη για τη Γυναίκα</i>	Δημιουργία ενός δικτύου και ενός μητρικού κέντρων.
3	Γρανάδα, 4-6 Σεπτ. 1996	<i>Βιβλιοθήκη του Ινστιτούτου Μελετών για τη Γυναίκα, Πανεπιστήμιο της</i>	Ορισμός και προφίλ του Δικτύου Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα.

		<i>Γρανάδας</i>	
4	Βαρκελώνη, 17-19 Οκτ. 1997	<i>Κέντρο Τεκμηρίωσης, Καταλανικό Ινστιτούτο για τη Γυναίκα</i>	Νομιμοποίηση του <i>Δικτύου</i> . Πρώτες επαφές με τα διεθνή δίκτυα βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα. Ορισμός του ρόλου των βιβλιοθηκών και των κέντρων τεκμηρίωσης για τη Γυναίκα σε σχέση με την ισότητα ευκαιριών μεταξύ αντρών και γυναικών.
5	Τέλδε-Γραν Κανάρια, 1-4 Οκτ. 1998	<i>Δημαρχείο της Τέλδε (Γραν Κανάρια), Τμήμα για τη Γυναίκα</i>	Πηγές και μέθοδοι για τη μελέτη της ιστορίας της Γυναίκας στα Κανάρια Νησιά. Πληροφόρηση σχετικά με το συνέδριο <i>Know how conf on the world of women's information</i> (Άμστερνταμ, Αύγουστος 1998). Η Γυναίκα στις ισπανικές παροιμίες. Δημιουργία της Ένωσης Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα " <i>María Moliner</i> ".
6	Μέριδα, 7-9 Οκτ. 1999	<i>Κέντρο Μελετών και Τεκμηρίωσης του Ιδρύματος Fundación 8 de marzo</i>	Εμπειρίες συνεργασίας και καλές πρακτικές μεταξύ των επίσημων κέντρων και του φεμινιστικού κινήματος. Τα βιβλιοπωλεία για τη Γυναίκα και η επιλογή βιβλιογραφίας στις βιβλιοθήκες για τη Γυναίκα. Μέθοδοι δημιουργίας του συλλογικού καταλόγου περιοδικών δημοσιεύσεων του <i>Δικτύου</i> .
7	Μεδίνα δελ Κάμπο, Βαγιαδολίδ, 28-30 Σεπτ. 2000	<i>Ένωση Γυναικών Rosa Chacel από το Βαγιαδολίδ</i>	Προτάσεις για συστηματοποίηση των νομοθετικών εγγράφων που αφορούν στο φύλο. Υπηρεσίες στο Ίντερνετ και λίστες διανομής σχετικά με τις γυναίκες. Προετοιμασία του σεμιναρίου που το <i>Δίκτυο</i> θα παρουσίαζε στην 7 ^η Ημερίδα <i>Fesabid 2000</i> (Μπιλμπάο). Επιλογή του λογοτύπου του <i>Δικτύου</i> . Κατευθυντήριες γραμμές για τον δανεισμό μεταξύ βιβλιοθηκών.
8	Βίγο, 18-20 Οκτ. 2001	<i>Αλεκρίν, Ομάδα Μελετών για την Θέση της Γυναίκας</i>	Υπηρεσίες, προτάσεις και δραστηριότητες των κέντρων του <i>Δικτύου</i> . Πηγές πληροφόρησης σχετικά με τις γυναίκες. Ενημέρωση των πόρων στο Ίντερνετ. Ερμηνεία κάποιων όρων του <i>Θησαυρού για τη Γυναίκα (Tesouro Mujer)</i> . <i>http://www.inmujer.migualdad.es/mujer/servicios/centro_documentacion/Tesouro06.pdf</i>
9	Χιχόν, 24-26 Οκτ. 2002	<i>Δημαρχείο της Χιχόν, Τμήμα για τη Γυναίκα</i>	Αρχείο τύπου, cd-rom και άλλα οπτικοακουστικά μέσα: προτάσεις συστηματοποίησης και δημιουργίας. Εμπειρίες ενίσχυσης σε βιβλιοθήκες για τη Γυναίκα. Νέες προοπτικές σε κέντρα τεκμηρίωσης: φύλο και ανάπτυξη. Πληροφορίες σχετικά με την ευρωπαϊκή συνάντηση του <i>WINE (Women Information Network Europe)</i> , στην Μπολόνια, Σεπτέμβριος 2002.
10	Βιτόρια, 23-25 Οκτ. 2003	<i>Κέντρο Τεκμηρίωσης του</i>	Αντίκτυπος και αποδοτικότητα των ηλεκτρονικών πόρων στις βιβλιοθήκες και στα κέντρα τεκμηρίωσης

		<i>Emakunde/ Βασικό Ινστιτούτο για τη Γυναίκα</i>	για τη Γυναίκα. Βελτιστοποίηση των εργαλείων για ευρετηρίαση: σεμινάριο σχετικά με εξειδικευμένους θησαυρούς. Παρευρίσκεται ως προσκεκλημένη εκπρόσωπος του <i>Isis Internacional</i> (Χιλή), η οποία παρουσίασε χαρακτηριστικά της λειτουργίας και οργάνωσης αυτής της υπηρεσίας πληροφόρησης και τεκμηρίωσης διεθνούς κύρους.
11	Μούρθια, 1- 3 Ιουλ. 2004	<i>Κέντρο Τεκμηρίωσης, Ινστιτούτο για τη Γυναίκα, Περιφέρεια της Μούρθιας</i>	Ορολογία σχετική με τη θεματική του φύλου: προσεγγίσεις, ερωτηματικά, πιθανές απαντήσεις. Έκθεση και σεμινάριο στατιστικής σχετικά με το θησαυρό για τη Γυναίκα (<i>Tesouro de Mujer</i>). Διαγωνισμοί διηγημάτων: μια πολιτιστική ευκαιρία για τις γυναίκες της Αυτόνομης Περιφέρειας της Βαλένθιας.
12	Σεβίλλη, 2-4 Ιουν. 2005	<i>Κέντρο Τεκμηρίωσης "María Zambrano" Ανδαλ ουσιανό Ινστιτούτο για τη Γυναίκα</i>	Γυναίκες και επιστημονική φαντασία. Νέες τεχνολογίες και υπηρεσίες βιβλιοθηκών σε γυναίκες μετανάστες. Πώς δημιουργείται το blog του Δικτύου. Σεμινάριο σχετικά με την ευρετηρίαση από τη σκοπιά του φύλου.
13	Μάλαγα, 19- 20 Ιουν. 2006	<i>Βιβλιοθήκη της Νομαρχιακής Υπηρεσίας για τη Γυναίκα. Νομαρχία της Μάλαγας</i>	Παρουσίαση του έργου των επιτροπών: περιοδικές δημοσιεύσεις, blog/ιστοσελίδα, βασική βιβλιογραφία σχετική με τη θεματική του φύλου και θησαυρός. Προσκεκλημένη: Remedios Zafra: Φεμινισμός και Ίντερνετ, οι γυναίκες ενώπιον της πρόκλησης της ψηφιακής μόρφωσης.
14	Αλκοβένδας, Μαδρίτη, 17-19 Μαΐου 2007	<i>Βιβλιοθήκη Clara Camproamor. Σπίτι για τη Γυναίκα. Δημαρχείο της Αλκοβένδας</i>	Αφιέρωμα στην Isabel de Torres , ιδρυτικό μέλος του Δικτύου. Ανταλλαγή καλών πρακτικών στην καθημερινή διαχείριση μιας βιβλιοθήκης για τη Γυναίκα. Εργαλεία για τη βελτίωση των διαπροσωπικών σχέσεων στο επάγγελμα του βιβλιοθηκάρου.
15	Παλένθια, 28-30 Μαΐου 2008	<i>Κέντρο Τεκμηρίωσης για τη Γυναίκα στην Καστίλλη και Λεόν, Τοπική Κυβέρνηση της Καστίλλης και Λεόν</i>	Παρουσίαση του έργου των επιτροπών. Δημιουργία μιας βασικής βιβλιογραφίας σχετικής με τη θεματική του φύλου. Πνευματική ιδιοκτησία και δικαιώματα δημιουργού.
16	Βαρκελώνη, 11-12 Ιουν. 2009	<i>Βιβλιοθήκη Francesca Bonnemaison</i>	Αναθεώρηση, ενημέρωση των κανόνων λειτουργίας του Δικτύου και σύσταση συντονιστικής επιτροπής. ΤΠΕ και τεκμηρίωση φεμινιστικών θεμάτων. Πώς να διαχειριστείτε ή να διαδώσετε τους πόρους τεκμηρίωσης σε μια βιβλιοθήκη ή σε ένα κέντρο τεκμηρίωσης για τη Γυναίκα.
17	Μπιλμπάο, 27-29 Μαΐου 2010	<i>Κέντρο Τεκμηρίωσης για τη Γυναίκα "Maite Albiz"/ Emakumeen</i>	Ανάκτηση της ιστορικής μνήμης για τις γυναίκες. Η σημασία των βιογραφικών εγγράφων και η δημιουργία του φεμινιστικού κινήματος. Κοινωνική προώθηση και αναγνώριση του Δικτύου. Εργαλεία του Web 2.0.

		Dokumentazio Zentrua "Maite Albiz"	
--	--	------------------------------------	--

Πίνακας 1. Περίληψη των ετήσιων συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν από το Δίκτυο Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα¹ και τα βασικά θέματα που συζητήθηκαν

“Τα κέντρα του Δικτύου εξειδικεύονται στην τεκμηρίωση για τις γυναίκες, είναι δημόσιας χρήσης και διαθέτουν εξειδικευμένο προσωπικό”

6. Όραμα, αποστολή και γραμμές δράσης

Όραμα

Να γίνει το Δίκτυο το εθνικό και κρατικό σημείο αναφοράς για τη στήριξη της ανάλυσης και της έρευνας σχετικά με τις γυναίκες, τον φεμινισμό και τις σπουδές φύλου καθώς και της διατήρησης της ιστορικής, βιβλιογραφικής και σχετικής με την τεκμηρίωση κληρονομιάς των γυναικών.

Αποστολή

Η συλλογή, συστηματοποίηση, διατήρηση και διάδοση των πληροφοριών σχετικά με τις γυναίκες, τα έργα που γράφτηκαν από γυναίκες, τα αρχεία που αναφέρονται στην πολιτική ισότητας μεταξύ αντρών και γυναικών του Κράτους και των αυτόνομων περιφερειών, καθώς και αυτά που δημιουργήθηκαν από την έρευνα, το φεμινιστικό κίνημα και τις ομάδες Ισπανίδων γυναικών.

Γραμμές δράσης

- Κοινωνική προώθηση και διάδοση των κέντρων του Δικτύου ως παραγωγών και θεματοφυλάκων της κληρονομιάς, της μνήμης και της γνώσης σχετικά με τις γυναίκες.
- Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των κέντρων του Δικτύου για τη διάδοση των πόρων πληροφόρησης και τεκμηρίωσης: δανεισμός μεταξύ βιβλιοθηκών, προϊόντα τεκμηρίωσης κ.λπ.

- Προώθηση της εργασίας μέσω δικτύου για τη βελτίωση του ρόλου των κέντρων ως κοινωνικών φορέων ένταξης των γυναικών στην πολιτική, κοινωνική και πολιτιστική δυναμική της Ισπανίας.
- Διατήρηση και δημιουργία ποιοτικών έργων συνεργασίας που θα βελτιστοποιούν το έργο των κέντρων του Δικτύου και θα διευκολύνουν τη μεγαλύτερη εξειδίκευση του προσωπικού του.
- Προώθηση της ανταλλαγής και της επικοινωνίας με άλλα παρόμοια δίκτυα σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Ανάλυση ΔΑΕΑ (SWOT) του Δικτύου Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα		
Εξωτερική ανάλυση	Ευκαιρίες	Αύξηση της ζήτησης και του ενδιαφέροντος για την πληροφόρηση και την τεκμηρίωση σχετικά με τις μελέτες για τις γυναίκες, το φύλο και τον φεμινισμό. Ευκολία στην πρόσβαση σε ηλεκτρονικούς πόρους και τηλεματικά δίκτυα. Αύξηση της τεκμηρίωσης και των εργασιών έρευνας που εκπονούνται από τη σκοπιά του φύλου. Ευνοϊκή κατάσταση, σε διεθνές επίπεδο, σχετικά με την κοινωνική και θεσμική ευαισθητοποίηση αναφορικά με τις γυναίκες. Πλήρης ένταξη των γυναικών στους τομείς της λογοτεχνίας και του δοκιμίου ως συγγραφέων και ερευνητριών. Εξέλιξη της κοινωνίας προς την ενεργό συμμετοχή των γυναικών στο πολιτικό, κοινωνικό και εργασιακό περιβάλλον.
	Απειλές	Γενική συγκυρία περικοπών του προϋπολογισμού και περιορισμός των δημοσίων δαπανών. Έλλειψη της κοινωνικής αναγνώρισης της σημασίας των μονάδων πληροφόρησης σχετικά με τις γυναίκες. Πιθανοί δισταγμοί του ακραίου φεμινιστικού κινήματος απέναντι στις πληροφορίες που προέρχονται από επίσημους οργανισμούς. Εκδοτικά μονοπώλια και πολιτικές πνευματικής ιδιοκτησίας. Παραδοσιακή αντίσταση των γυναικών στην ίδια προσωπική ανάπτυξη. Τεχνοφοβία ή απόρριψη της χρήσης των ΤΠΕ και της αξιοποίησης των δυνατοτήτων τους από τις γυναίκες.
Εσωτερική ανάλυση	Δυνατά σημεία	Χρήση των ΤΠΕ στη διαχείριση, την επεξεργασία των πληροφοριών και στις υπηρεσίες προς τους χρήστες. Εξειδίκευση των πόρων, αποκλειστικά σε μελέτες του φύλου, του φεμινισμού και των γυναικών και συνεχής και άμεση ενημέρωση των εγγράφων που παράγονται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Ίδια έκδοση έργων και εργασιών έρευνας σχετικά με το θέμα. Άμεση επαφή με τις ερευνήτριες, φοιτήτριες κ.λπ. παραγωγούς εκθέσεων, μελετών και εργασιών έρευνας της θεματικής του φύλου, του φεμινισμού και των γυναικών. Έντονο ενδιαφέρον και διάθεση εκ μέρους του προσωπικού που παρέχει υπηρεσίες στα κέντρα του Δικτύου.

		<p>Δίκτυο διεθνών επαφών καθώς έχει ενταχθεί στο <i>Mapping the World</i>: http://www.iiv.nl/eng/databases/mapping/index.html και στο <i>WINE (Women Information Network Europe)</i>: http://www.women.it/wine/index.htm Εκπρόσωπος της Δυτικής Ευρώπης στη Μόνιμη Επιτροπή του <i>Know how conference on the world of women's information</i> μεταξύ του 1998 και 2002. http://www.iiv.nl/eng/ic/knowhow/index.html</p>
	Αδύνατα σημεία	<p>Ανεπαρκείς ανθρώπινοι πόροι. Μικρή προσφορά κατάρτισης και επιμόρφωσης σχετικά με τη διαχείριση της βιβλιοθήκης για τη Γυναίκα. Έλλειψη μηχανισμών κοινωνικής προώθησης και μάρκετινγκ. Περιορισμοί στον προϋπολογισμό που επηρεάζουν τη διεύρυνση των κοινών πόρων και υπηρεσιών. Έλλειψη συμμετοχής των οργανώσεων και των θεσμών από τα οποία εξαρτώνται οι βιβλιοθήκες και τα κέντρα τεκμηρίωσης για τη Γυναίκα. Έλλειψη κουλτούρας εργασίας σε συνεταιριστικά συστήματα ή συστήματα συνεργασίας. Δυσκολία ορισμού ενός νομικού πλαισίου που θα ενώνει τα κέντρα του Δικτύου.</p>

Πίνακας 2. Ανάλυση ΔΑΕΑ (SWOT) του Δικτύου Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα

“Το Δίκτυο δεν εξαρτάται από κανέναν συγκεκριμένο διοικητικό οργανισμό”

7. Συμπερασματικά

Το Δίκτυο Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα αποτελείται από διαφορετικά κέντρα που εξαρτώνται από διάφορα έργα ή από κοινωνικές, ακαδημαϊκές, κυβερνητικές ή δημοτικές οργανώσεις. Κάθε ένα από αυτά πλαισιώνεται από διαφορετικά περιβάλλοντα λειτουργίας, με δικά τους χαρακτηριστικά και τρόπους οργάνωσης. Παρά ταύτα, η ευαισθησία σε σχέση με τα θέματα με τα οποία ασχολούνται και η επιθυμία να αναγνωρισθεί η γυναικεία γνώση, συνεισφέροντας στην εξάλειψη του ανδροκεντρισμού και της κοσμικής περιθωριοποίησης στην οποία υπεβλήθησαν οι γυναίκες και στον χώρο της βιβλιοθηκονομίας, είναι κοινές. Αυτό έκανε δυνατή την επιβίωση ενός δικτύου με αυτά τα χαρακτηριστικά, που θα ήταν πολύ δύσκολο να αναπτυχθεί σε άλλους θεματικούς τομείς. Σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο όπως είναι ο σημερινός, όπου δεν μπορεί να παραλειφθεί η προοπτική της συλλογικής εργασίας, επιβεβαιώνεται για μια ακόμη φορά η

σημασία της δημιουργίας δικτύων συνεργασίας και συντονισμού ως εργαλείου για τη βελτιστοποίηση των πόρων και την αύξηση της διάδοσης και της ενίσχυσης των κέντρων.

Οι βιβλιοθήκες και τα κέντρα τεκμηρίωσης για τη Γυναίκα αποτελούν ένα από τα λιγότερο γνωστά είδη βιβλιοθηκών στο κοινό γενικά. Προς αυτήν την κατεύθυνση το *Δίκτυο*, με την ενεργό συμμετοχή και την αλληλέγγυα εργασία που πραγματοποίησε στα 17 χρόνια ζωής του έργου, κατάφερε να αναγνωριστούν οι βιβλιοθήκες και τα κέντρα τεκμηρίωσης και να γίνει πιο εύκολη η πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τη θεματική του φύλου, μεταμορφώνοντας το έργο, με τα δυνατά και τα αδύνατά του σημεία, σε μια πλούσια και ικανοποιητική εμπειρία που δικαιολογεί τη λογική, την αξιοποίηση και τη χρησιμότητα αυτού του *Δικτύου* για όλα τα μέλη του.

“Μετά από 17 χρόνια Συναντήσεων έχουμε ένα απολύτως εδραιωμένο δίκτυο”

8. Σημειώσεις

1. Κάθε χρόνο συνεχίζουν να λαμβάνουν χώρα οι Συναντήσεις. Η επόμενη θα λάβει χώρα το 2011 στο L’Hospitalet de Llobregat (Βαρκελώνη) και θα οργανωθεί από το Κέντρο Τεκμηρίωσης του Δημοτικού Προγράμματος για τη Γυναίκα (Δημαρχείο του L’Hospitalet).
2. Η τελευταία ενημέρωση του ευρετηρίου των κέντρων που αποτελούν το *Δίκτυο Κέντρων Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθηκών για τη Γυναίκα* βρίσκεται στη διεύθυνση:
http://www20.gencat.cat/docs/icdones/02%20Serveis/Arxiu%20docs/Directorio_Web.pdf

9. Βιβλιογραφία

Anitua-Vallés, Estibalitz / Argente-Jiménez, Montse / China-Meseguer, Manuel / Daza-Bonachela, Aure. “Bibliotecas de mujeres: unas grandes desconocidas” (*Βιβλιοθήκες για τη Γυναίκα: οι μεγάλες άγνωστες*). Στο *Mi biblioteca: la revista del mundo bibliotecario*, άνοιξη 2007, αρ. 9, σελ. 106-115.

Argente-Jiménez, Montse. “Bibliotecas de mujeres” (*Βιβλιοθήκες για τη Γυναίκα*). Στο *Anuario de bibliotecas españolas 2008*. Μάλαγα: Fundación Alonso Quijano, 2008, σελ. 302-305.

Argente-Jiménez, Montse. “Bibliotecas de mujeres” (Βιβλιοθήκες για τη Γυναίκα).

Στο *Anuario de bibliotecas españolas* 2009. Μάλαγα: Fundación Alonso Quijano, 2009, σελ. 274-277.

De-Torres, Isabel / Daza, Aure. *Guía de bibliotecas y centros de documentación de mujeres en España 1996* (Οδηγός βιβλιοθηκών και κέντρων τεκμηρίωσης για τη Γυναίκα στην Ισπανία 1996). Σεβίλλη: Ανδαλουσιανό Ινστιτούτο για τη Γυναίκα, 1996. ISBN 84-7921-044-3

Fraile, María-Ángeles. “La Asociación ‘María Moliner’” (Η Ένωση ‘María Moliner’). Στο *Métodos de información*, 2000, Ιανουάριος-Μάρτιος, τ. 7, αρ. 35-36, σελ. 81-84.
<http://www.avei.org/revista/mei35/2000-3581.pdf>

Ana M. Muñoz-Muñoz. Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Τεκμηρίωσης, Σχολή Επικοινωνίας και Τεκμηρίωσης,
Πανεπιστήμιο της Γρανάδας.
anamaria@ugr.es

Montse Argente-Jiménez. Κέντρο Τεκμηρίωσης, Καταλανικό Ινστιτούτο για τη Γυναίκα,
Τμήμα Κοινωνικής Δράσης και Πολιτών, Τοπική Κυβέρνηση της Καταλωνίας.
margente@gencat.cat